

UCHWAŁA NR 46/III/22
DOLNOŚLĄSKIEJ RADY DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO

z dnia 27 kwietnia 2022 r.

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej

projektu programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027

Na podstawie art. 41a ust. 2 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.) oraz § 9 ust. 1 uchwały nr 2502/VI/20 Zarządu Województwa Dolnośląskiego w sprawie organizacji i trybu działania Dolnośląskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego na lata 2020-2023, uchwała się co następuje:

§ 1.

Dolnośląska Rada Działalności Pożytku Publicznego, w odniesieniu do prowadzonych przez Samorząd Województwa konsultacji dokumentów programowych związanych z programem Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDŚ) oraz w odniesieniu do przedstawionego „Raportu z konsultacji społecznych projektu programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027”, **wyraża pozytywną opinię** w sprawie projektu programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, wnosząc jednocześnie o uwzględnianie w procesie dalszych prac nad tworzeniem programu i kolejno jego wdrażaniem wskazanych poniżej elementów:

- 1) **Uwzględnienie na etapie wdrażania FEDŚ wkładów własnych na działania skierowane w szczególności do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które w praktyce realizowane są w głównej mierze przez organizacje pozarządowe, na poziomie maksimum 5% wartości projektów, w ramach otrzymanych środków z budżetu państwa.** Wprowadzenie wyższego poziomu wkładów własnych na rzecz projektów skierowanych do najbardziej wykluczonych grup społecznych na Dolnym Śląsku, będzie miało katastrofalny wpływ na możliwość zaangażowania do realizacji tych zadań organizacji pozarządowych, które ze swojej natury działania non-profit i w większości przypadków nie generują zysku ze swojej działalności;

- 2) **Umożliwienie w ramach każdego Celu Tematycznego EFS+, realizacji przez organizacje pozarządowe mikro projektów o wartości do 100.000 złotych skierowanych do małych społeczności lokalnych i pozwalających na realizację projektów współfinansowanych z FEDŚ przez organizacje pozarządowe funkcjonujące w społecznościach lokalnych, co pozwoli wzmocnić ich potencjał oraz realizować projekty o niewielkim zasięgu i liczbie odbiorców, ale precyzyjnie dopasowane do potrzeb lokalnych społeczności;**
- 3) **Wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych oraz podmiotów z nimi zrównanych w procesie deinstytucjonalizacji do realizacji zadań publicznych w obszarach sfery pożytku publicznego, zmierzających do zwiększenia zatrudnienia w sektorze obywatelskim. Niezbędne jest podniesienie aktywności mieszkańców województwa, szczególnie w miejscach gdzie występuje największe zagęszczenie problemów społecznych, aby przełożyło się to na zdolność organizacji pozarządowych podejmowania zadań publicznych w procesie deinstytucjonalizacji usług społecznych;**
- 4) **Uwzględnienie zasady pierwszeństwa trybu konkurencyjnego nad poza konkurencyjnym.** Tryb konkurencyjny jako tryb transparentny, uczciwy, rzetelnie oceniany z wykorzystaniem wiedzy eksperckiej specjalistów, winien być trybem wiodącym w procesie wyboru i wdrażania projektów współfinansowanych z funduszy unijnych;
- 5) **Zwiększenie środków służących realizacji celów klimatycznych oraz transformacji energetycznej ze szczególnym uwzględnieniem termomodernizacji budynków mieszkalnych oraz publicznych w trosce o zmniejszenie zagrożenia ubóstwem energetycznym oraz uzależnieniem od paliw kopalnych z Rosji. Wzmocnieniu powinny również ulec transport publiczny oraz zeromisyjny rowerowy kosztem dróg samochodowych. Dla zmniejszenia emisyjności gazów cieplarnianych niezbędne jest również, choćby częściowe, uwzględnienie Gospodarki Obiegu Zamkniętego. Wszystkie powyższe działania powinny mieć odzwierciedlenie w ambitnych wskaźnikach zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, adekwatnych do celów europejskiego *Zielonego Ładu* oraz pakietu *Fit for 55*;**
- 6) **Pełniejsze uwzględnienie pilnej potrzeby ochrony bioróżnorodności oraz adaptacji do zmian klimatu, w szczególności poprzez ochronę przyrody oraz ochronę i rozwój**

zielonej i niebieskiej infrastruktury. Działania, alokacje środków oraz wskaźniki rezultatów dotyczące ochrony przyrody powinny odnosić się do celów Europejskiej Strategii Bioróżnorodności do 2030, a nie rekreacyjno-turystycznego jej wykorzystywania. Zgodnie z nową horyzontalną zasadą **Do No Significant Harm** większą wagę w procesie wydatkowania funduszy należy nadać zapobieganiu strat zielonej i błękitnej infrastruktury, w tym w szczególności poprzez stosowanie standardów ochrony drzew. Jednocześnie konieczne jest wprowadzenie dla realizowanych inwestycji z FEDŚ uwzględniania kwestii adaptacji do zmian klimatu. W szerszym zakresie należy położyć nacisk na finansowanie działań dotyczących ochrony zagrożonych ekosystemów zmianami klimatu. W obszarze gospodarki wodno-ściekowej powinny zostać uwzględnione inwestycje dotyczące retencjonowania i ponownego wykorzystania wód opadowych na terenach zabudowanych. Przewidywany wzrost gwałtownych zjawisk pogodowych na terenie Dolnego Śląska wymaga odpowiedniego przygotowania mieszkańców, t.j. prowadzenia w szerszym niż dotychczas zakresie działań edukacyjnych podnoszących świadomość społeczną dotyczącą zagrożeń i możliwości adaptacji do zmian klimatu;

- 7) **Uwzględnienie zwiększenia liczby inicjatyw oddolnych poprzez wprowadzenie instrumentu Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (RLKS)**, z przeznaczeniem minimum 3% środków z EFRR i EFS+ FEDŚ oraz określenie priorytetów realizowanych w całości w ramach RLKS, co umożliwi zastosowanie art. 112 pkt. 5 rozporządzenia tzw. CPR i tym samym zwiększenie poziomu dofinansowania dla projektów o 10%. RLKS jest wdrażany przez lokalne grupy działania w oparciu o lokalne strategie rozwoju. Jest to instrument dedykowany do wsparcia zarówno obszarów miejskich, jak i wiejskich oraz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na wszystkich obszarach objętych RLKS. W ramach RLKS wpierane mogą być projekty wynikające z lokalnych strategii rozwoju, których celem jest zaspokojenie specyficznych, zgłaszanych przez mieszkańców potrzeb lokalnych;
- 8) **Większe niż zaplanowano w projekcie FEDŚ zapewnienie udziału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w realizacji celów FEDŚ**, co jest zgodne zapisami Rozporządzenia ws. EFS+. Państwa członkowskie mają obowiązek zagwarantować

znaczący udział partnerów społecznych i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego w realizacji zadań z obszaru zatrudnienia, edukacji i włączenia społecznego w ramach zarządzania dzielonego. FEDŚ zakłada udział partnerów społecznych i społeczeństwa obywatelskiego w obszarze zatrudnienia i włączenia społecznego. Dlatego, że nie założono udziału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w realizacji projektów z obszaru edukacji, wnosi się o uwzględnienie tych organizacji jako beneficjentów działań/projektów, w szczególności w obszarze kształcenia ustawicznego;

- 9) **Zapewnienie przez Samorząd Województwa więcej czasu na zapoznanie się z dokumentami, dyskusje i wnoszenie ewentualnych uwag** w trakcie konsultacji kolejnych dokumentów, w szczególności szczegółowych opisów do programu FEDŚ;
- 10) **Potrzebę uzupełnienia informacji dotyczących planowanych operacji o znaczeniu strategicznym** ujętych w Załączniku nr 6 do FEDS - Aneks 3: *Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem (art. 22 ust. 3 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów)* o informacje w zakresie celu, głównych wskaźników rezultatu oraz szacowanej alokacji środków przeznaczonych na ich realizację. Informacje takie są niezbędne biorąc pod uwagę fakt, że wykazane operacje/projekty będą realizowane w trybie niekonkurencyjnym;
- 11) **Uspójnienia nazewnictwa w programie FEDŚ** dotyczącego organizacji pozarządowych w myśl rozumienia terminologii unijnej, tj. stosowania określenia: „organizacje społeczeństwa obywatelskiego i podmioty ekonomii społecznej”;
- 12) **Potrzebę zweryfikowania wskaźników zawartych w projekcie programu FEDŚ** oraz ich zaplanowanie adekwatnie do alokacji i zaplanowanych form wsparcia, gdyż nie mogły być zweryfikowane w procesie planowania programu FEDŚ i jego konsultacji społecznych, albowiem pojawiły się dopiero w dokumencie skierowanym do Komisji Europejskiej;
- 13) **Ponowne przeanalizowanie uwag nieuwzględnionych w procesie konsultacji społecznych FEDŚ** wspólnie z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i partnerami społecznymi.

§ 2.

1. Dolnośląska Rada Działalności Pożytku Publicznego wyraża zadowolenie i docenia zintensyfikowanie pracy przez Samorząd Województwa nad wspólnym z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i partnerami społecznymi przygotowaniem projektu programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 podczas spotkań warsztatowych w grudniu 2021 r
2. Dolnośląska Rada Działalności Pożytku Publicznego szczególnie docenia ujęcie w programie FEDŚ kwoty aż 1,5% EFS+ na wzmocnienie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych, a także fakt wspierania przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych w ramach Pomocy Technicznej.

§ 3.

Dolnośląska Rada Działalności Pożytku Publicznego wyraża także niezwykle uznanie i podziękowania dla wszystkich przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego uczestniczących w przygotowaniu rekomendacji dla Samorządu Województwa dotyczących FEDŚ, uczestniczących w pracach zewnętrznej Grupy roboczej wspierającej prace nad Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2021-2027, a także dzielących się swoimi uwagami do projektu FEDŚ w procesie konsultacji społecznych.

Zaangażowanie, poziom merytoryczny oraz wzniesienie się ponad partykularny interes świadczą o wysokiej świadomości organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających dla Dobra Mieszkańców Dolnego Śląska w zakresie potrzeb i wpływu środków europejskich na ich zaspokojenie oraz rozwój regionu.

§ 4.

Uchwałę otrzymują:

- 1) Zarząd Województwa Dolnośląskiego,
- 2) Komisja Europejska,
- 3) Rada Działalności Pożytku Publicznego,
- 4) Konwent Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego,
- 5) Grupa robocza 24 organizacji pozarządowych i związków podmiotów:

1. Dolnośląskie Forum Pomocy Społecznej,
2. Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji "ART",
3. Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych,
4. Forum Aktywności Lokalnej,
5. Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja”,
6. Fundacja EkoRozwoju,
7. Fundacja Eudajmonia,
8. Fundacja Przestrzeń dla Obywateli,
9. Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej,
10. Fundacja Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci,
11. Fundacja „Jagniątków”,
12. Fundacja „Merkury”,
13. Fundacja „Promyk Słońca”,
14. Legnickie Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich,
15. Milickie Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Osób Niepełnosprawnych,
16. Młodzieżowy Sejmik Województwa Dolnośląskiego,
17. Polska Rada Organizacji Młodzieżowych,
18. Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych,
19. Stowarzyszenie Eko-Edukacja,
20. Stowarzyszenie Eko-Unia,
21. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kłodzka Wstęga Sudetów”,
22. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kwiat Lnu”,
23. Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Doliny Baryczy”,
24. Związek Stowarzyszeń "Dolnośląska Sieć Partnerstw LGD".

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący

Dolnośląskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego

Waldemar Wehns